

PARAULES DE VIDA

Va voler semblar-se en tot als seus germans

Amb el Diumenge de Rams iniciem la celebració de la Setmana Santa. Les circumstàncies excepcionals en les quals ens trobem obligaran enguany a viure aquests dies reclosos a les nostres cases d'una forma completament extraordinària. Si aollim aquesta situació des de la confiança que ens dona la fe i contemplem amb ulls d'amor a eixe Crist, que va voler semblar-se en tot a nosaltres i es va fer solidari amb el sofriment de la humanitat, aquesta Setmana Santa pot convertir-se en una ocasió per acostar-nos més a Ell i créixer en la seua amistat.

Durant aquesta setmana es fan realitat de manera especial les paraules profètiques de Crist abans de la seua passió: «quan jo siga elevat sobre la terra, atrauré a tots cap a mi» (Jn 12,32). Dirigir una mirada d'amor a Crist Crucificat i acostar-se a Ell amb un cor net enmig del sofriment i la foscor que estem vivint, no ens dona una explicació racional a la pregunta del perquè del que està ocorrent, però ens pot ajudar a trobar en la seua Creu i Resurrecció una força que sosté la nostra esperança.

En la Creu se'ns revela el rostre d'un Déu que en el seu Fill Jesucrist s'ha fet solidari de tota la humanitat: Jesús, renunciant a la seua forma de Déu, es va fer un de nosaltres; va compartir la nostra vida, els nostres cansaments, esperances, sofriments i fins i tot l'experiència de la mort. És més, en encarnar-se va voler fer-se el nostre esclau i ocupar l'últim lloc entre els seus germans els homes: no va venir a ser servit, «sinó a servir i lliurar la seua vida en rescat per molts» (Mc 10,45). Ell, que havia passat pel món fent el bé, va voler experimentar en Ell mateix el sofriment d'aquells que són perseguits, condemnats, torturats i assassi-

nats injustament. Ha carregat sobre els seus muscles tot el mal i totes les injustícies que els éssers humans podem cometre.

En la Creu se'ns revela el misteri d'un Déu que, malgrat això, continua estimant i salvant. Jesús tot ho va fer bé i només va fer el bé. La humanitat únicament ha rebut béns d'Ell i, en canvi, li ho hem pagat amb la mort. No obstant això, des de l'arbre de la Creu continua vessant la seua gràcia: no es torna enrere i porta a plenitud la seua missió de complir la voluntat de Déu; suplica el perdó per als seus seguidors; s'abandona confiadament a les mans del Pare; li demana a la seua Mare que cuidi la fe dels cristians representats en el deixeble estimat; promet l'entrada al paradís a un dels lladres que han sigut crucificats amb Ell. Als qui el

perseguien els va respondre amb una benedicció. El misteri de la Creu és l'esperança d'un món nou.

Estem vivint unes circumstàncies que han transformat inesperadament la nostra vida. La nostra generació mai ens hauríem imaginat passar per una situació com aquesta. No sabem quan ni com acabarà açò, però tots tenim la percepció que hi haurà canvis en la nostra manera de viure. Els creients tenim la certesa que res del que pugui ocórrer «podrà separar-nos de l'amor de Déu manifestat en Crist Jesús, el nostre Senyor» (Rm 8,39).

Amb la meua benedicció i afecte.

† **Enrique Benavent Vidal**
Bisbe de Tortosa

APUNTS PER A L'ANÀLISI

Jesús es va fer no res; per això Déu l'ha exalçat

Entrem a la Setmana Santa. L'Església ens torna a posar al davant els misteris centrals de Jesús, la seva mort i resurrecció, per ajudar-nos a créixer en l'aprofundiment i en la fidelitat. La segona lectura de la missa d'avui és un text sublim de Pau que ens pot acompanyar en la nostra humil aproximació al misteri lluminós del Senyor. Posaré de relleu dos accents. El primer és el més impactant. Davant la creu de Jesús, Pau subratlla: Tot i ésser Déu, Jesucrist es va abaixar fins a prendre la condició d'esclau, obedient fins a la mort de creu. Joan diu: «Es va fer carn»; Pau ho porta al límit: «S'ha fet no-res». La mística cristiana ha conservat com un tresor l'expres-

sió grega *kenosi*: abaixament, feblesa, entrega, fer-se esclau, fer-se no res.

El segon accent: «per això, Déu l'ha exalçat». La sorpresa és el «per això». Ja des dels primers passos, l'Església i la fe han entès i viscut la relació íntima entre l'abaixament total de Crist i la seva glorificació. En aquest «per això» hi ha expressat el que és inexpressable. És més que premi, o compensació, o contrast... Aquest «per això» formula el que Jesús va dir de moltes maneres: «qui vulgui ser el primer, que sigui l'últim i l'esclau de tots» (Mc 10,44); «qui no aculli el Regne de Déu com un infant, no hi entrarà pas» (Lc 18,17); «els darrers passaran a primers, i els pri-

mers, a darrers» (Mt 20,16); «el qui s'enalteixi serà humiliat, però el qui s'humiliï serà enaltit» (Mt 23,12).

Jesús s'ha fet no res a la creu. «Per això» ha estat exalçat més amunt dels cels, i «per això» ha estat constituït salvador de tots. El que s'ha fet l'últim, el més feble i el servidor de tots no ha estat engolit per la derrota de la mort. Precisament perquè s'ha humiliat, ha estat exalçat per damunt de tots els vivents i ha estat constituït salvador de la humanitat sencera.

Mn. Gaspar Mora
Professor emèrit de la FTC

PALABRAS DE VIDA

Quiso parecerse en todo a sus hermanos

Con el Domingo de Ramos iniciamos la celebración de la Semana Santa. Las circunstancias excepcionales en las que nos encontramos obligarán este año a vivir estos días reclusos en nuestras casas de una forma completamente extraordinaria. Si acogemos esta situación desde la confianza que nos da la fe y contemplamos con ojos de amor a ese Cristo, que quiso parecerse en todo a nosotros y se hizo solidario con el sufrimiento de la humanidad, esta Semana Santa puede convertirse en una ocasión para acercarnos más a Él y crecer en su amistad.

Durante esta semana se hacen realidad de modo especial las palabras proféticas de Cristo antes de su pasión: «cuando yo sea elevado sobre la tierra, atraeré a todos hacia mí» (Jn 12,32). Dirigir una mirada de amor a Cristo Crucificado y acercarse a Él con un corazón limpio en medio del sufrimiento y la oscuridad que estamos viviendo, no nos da una explicación racional a la pregunta del porqué de lo que está ocurriendo, pero nos puede ayudar en encontrar en su Cruz y Resurrección una fuerza que sostiene nuestra esperanza.

En la Cruz se nos revela el rostro de un Dios que en su Hijo Jesucristo se ha hecho solidario de toda la humanidad: Jesús, renunciando a su forma de Dios, se hizo uno de nosotros; compartió nuestra vida, nuestros cansancios, esperanzas, sufrimientos e incluso la experiencia de la muerte. Es más, al encarnarse quiso hacerse nuestro esclavo y ocupar el último lugar entre sus hermanos los hombres: no vino a ser servido, «sino a servir y dar su vida en rescate por muchos» (Mc 10,45). Él, que había pasado por el mundo haciendo el bien, quiso experimentar en sí mismo el sufrimiento de aquellos que son perseguidos, condenados, torturados y asesinados injustamente. Ha cargado sobre sus hombros todo el mal y todas las injusticias que los seres humanos podemos cometer.

En la Cruz se nos revela el misterio de un Dios que, a pesar de esto, continúa amando y salvando. Jesús todo lo hizo bien y sólo hizo el bien. La humanidad únicamente ha recibido bienes de Él y, en cambio, se lo hemos pagado con la muerte. Sin embargo, desde el árbol de la Cruz continúa derramando su gracia: no se vuelve atrás y lleva a plenitud su misión de cumplir la voluntad de Dios; suplica el perdón para sus perseguidores; se abandona confiadamente en las manos del Padre; le pide a su Madre que cuide la fe de los cristianos representados en el discípulo amado; promete la entrada en el paraíso a uno de los ladrones que han sido crucificados con Él. A quienes le perseguían les respondió con una bendición. El misterio de la Cruz es la esperanza de un mundo nuevo.

Estamos viviendo unas circunstancias que han transformado inesperadamente nuestra vida. Nuestra generación nunca nos hubiéramos imaginado pasar por una situación como esta. No sabemos cuándo ni cómo acabará esto, pero todos tenemos la percepción de que habrá cambios en nuestra forma de vivir. Los creyentes tenemos la certeza de que nada de lo que pueda ocurrir «podrá separarnos del amor de Dios manifestado en Cristo Jesús, nuestro Señor» (Rom 8,39).

Con mi bendición y afecto.

† Enrique Benavent Vidal
Obispo de Tortosa

Notícies del missioner diocesà Mike Safont

Al febrer de 2019 vaig començar una nova aventura dedicant un temps més intens a Déu i als altres com a missioner laic diocesà a través de l'associació «Ocasha-cristians amb el Sud».

Després d'un any experimentant el que és ser missioner en un país llunyà, vull compartir amb vosaltres el treball que estic fent a la missió.

El meu compromís missioner es desenvolupa a Equador, a la diòcesi de Portoviejo. Quan vaig arribar em van destinar a una parròquia a la ciutat de Jipijapa, on totes les activitats de catequesi i de pastoral amb els joves es concentren els caps de setmana i és un no parar, però els altres dies de la setmana els tenia prou lliures. Per sort, em van oferir col·laborar en un projecte d'una casa d'acollida per a infants i joves de circumstàncies socials diverses.

Així d'intensa i gratificant és la «meua» setmana. El treball pastoral a la catequesi i amb els joves requereix molta dedicació. A més a més cal afegir les activitats diocesanes.

En quant a la casa d'acollida el seu nom és «Fundación Casa Hogar de Belén», és una fundació de l'Arquebisbat. Comparteixo el meu treball amb sis missioneres laiques natives, que es dediquen també a la pastoral de les parròquies. Tenen un gran

equip tècnic. Són 40 els infants i joves acollits. Col·laborar amb aquesta Fundació ha estat una de les millors experiències de la meua vida.

Soc conscient de les coses que he tingut que deixar al meu darrere per estar aquí, però despertar cada dia i mirar al meu voltant, no té preu. Està sent una experiència molt bonica.

Vull donar les gràcies a totes les persones que esteu ajudant a la Delegació de Missions i a diferents organitzacions que treballen per ajudar als altres.

Mike Safont Panisello

La Passió de la Cava

Un any més l'Associació de la Passió de la Cava, de la Parròquia de Sant Miquel, presenta el cartell de *La Passió* d'enguany, amb el desig que siguin moltes les persones de les parròquies del nostre Bisbat que puguin animar-se a venir a disfrutar de la representació viva i catequètica dels esdeveniments de la nostra redempció.

Enguany, les representacions seran: el 4 d'abril, dissabte, a les 22 hores; i el 5 d'abril, Diumenge de Rams, a les 19 hores.

Després de les festes del Nadal vam començar amb il·lusió els assajos i la preparació, per tal que un any més la gent que vingui pugui disfrutar-la i, a la vegada, agrair interiorment al Senyor el do de la salvació. Pensem que és una bona catequesi que ens prepara i ens disposa a la Setmana Santa, la setmana gran per als cristians.

Mn. Joan Guerola

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

@Pontifex: «Jesucrist ofereix la seva misericòrdia a qui viu amb angoixa la seva pròpia situació de fragilitat, dolor i debilitat. Ell ens convida a entrar en la seva vida per experimentar la seva tendresa» (12 de febrer).

@Pontifex: «Feliços els qui ploren, perquè seran consolats» (Mt 5,5). És savi i benaurat qui acull el dolor per amor, perquè rebrà el consol de l'Esperit Sant, que és la tendresa de Déu

que perdona i corregeix» (12 de febrer).

@Pontifex: «Dirigeixo aquesta exhortació a tothom per ajudar a despertar l'afecte i la preocupació per l'Amazònia, que és també «nostra»» (12 de febrer).

@Pontifex: «Somio amb una Amazònia que lluiti pels drets dels més pobres, dels pobles originaris, dels últims, on la seva veu sigui escoltada i la seva dignitat promoguda» (12 de febrer).

Encuentro de jóvenes de Acción Católica en Alsasua

El fin de semana del 28 de febrero al 1 de marzo tuvo lugar en Alsasua (Comunidad Foral de Navarra) un encuentro interdiocesano de jóvenes de Acción Católica con participantes de las diócesis de Bilbao, Vitoria, Santander, Zaragoza y Tortosa. La singular presencia tortosina, en un contexto de la zona noroeste de España, se debe a la conexión que desde hace cierto tiempo mantiene el grupo de jóvenes de la Parroquia Nuestra Señora de los Dolores en Tortosa con los de la zona aragonesa.

Coordinados por Fran Ramírez Mora, laico de Toledo, responsable de jóvenes en la Acción Católica General de España, unos cincuenta jóvenes reflexionaron sobre la *gestión del tiempo libre*, revisando cómo poner a Dios en los ambientes juveniles.

El testimonio de los tortosinos William, Ulises, Clara y Jaume, coincide en que valió la pena el palizón de recorrer más de 300 kilómetros el viernes por la tarde para llegar a Alsasua, regresando a casa al anochecer del domingo.

Grupo de jóvenes de Tortosa - Dolores

Recés de la Renovació Carismàtica a la Parròquia de Sant Miquel de la Cava, Deltebre

El diumenge 1 de març, primer de Quaresma, vam celebrar a la Parròquia de Sant Miquel el recés de la Renovació Carismàtica organitzat pel grup Tabor de la nostra parròquia. Van haver participants d'Amposta, Benicarló, Santa Bàrbara, la Galera i Deltebre.

Pel matí, després de l'acollida i la lloança, vam tenir un primer ensenyament sobre aquest nou temps de gràcia, la Quaresma. Què ens demana el Senyor i quina ha de ser la nostra actitud. Ensenyament que va dirigir Mn. Joan Guerola, rector de la parròquia. Després del descans, el Sr. Julián Vilalobos va impartir el segon ensenyament parlant dels carismes.

Al migdia vam tenir l'Adoració al Santíssim. A la tarda, després de compartir el dinar i la convivència, vam acabar amb l'Eucaristia a la mateixa parròquia per tornar després, plens de l'Esperit del Senyor, als nostres pobles per viure amb intensitat aquest temps quaresmal.

Grup Tabor

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

6. ■ Dilluns Sant (litúrgia de les hores: 2a setmana) [Is 42,1-7 / Sl 26 / Jo 12,1-11]. Sant Marcel·lí, mr.; sant Guillem, abat.

7. ■ Dimarts Sant [Is 49,1-6 / Sl 70 / Jo 13,21-33.36-38]. Sant Joan Baptista de La Salle (Reims, 1651 - Rouen, 1719), prevere, fundador dels Germans de les Escoles Cristianes (FSC); sant Epifani, bisbe; sant Germà, monjo.

8. ■ Dimecres Sant [Is 50,4-9a / Sl 68 / Mt 26,14-25]. Sant Joan d'Organyà, monjo premonstratès; santa Macària, vg.

9. □ Dijous Sant [Missa de la Cena del Senyor: Ex 12,1-8.11-14 / Sl 115 / 1Co 11,23-26 / Jo 13,1-15]. Santa Maria de Cleofàs, parenta de la Verge Maria.

10. ■ Divendres Sant [Celebració de la Passió del Senyor: Is 52,13-53,

12 / Sl 30 / He 4,14-16;5,7-9 / Jo 18,1-19,42]. Sant Ezequiel, profeta (s. VI aC); sant Dimas, el bon lladre.

11. ■ Dissabte Sant. Sant Telm (denominació amb què és conegut popularment el beat Pedro González), religiós dominicà, de Galícia; sant Crescent, mr.

12. □ Diumenge vinent, Pasqua de la Resurrecció del Senyor (litúrgia de les

hores pròpia) [Vetlla: després dels textos de la Llei i dels Profetes, Rm 6,3-11 / Sl 117 / Mt 28,1-10. *Missa del dia*: Fets 10,32a.37-43 / Sl 117 / Col 3,1-4 (o bé: 1Co 5,6b-8) / Jo 20,1-9 (o bé: Mt 28,1-10). *A la missa vespertina*, l'Evangeli pot ser: Lc 24,13-35]. Sant Juli I, papa (romà, 337-352), sant Damià, bisbe; santa Vísia, verge i màrtir.

Diumenge de Rams o de la Passió del Senyor

COMENTARI

Creu i resurrecció

Aquest diumenge obre la porta a la Setmana Santa. Ens encaminem vers la gran festa dels cristians: la Resurrecció de Crist. Avui trobem com dues cares en les lectures. Per una banda, l'exaltació de Crist, amb els rams i l'entrada a Jerusalem: *La gent que anava al davant i la que el seguia cridava: Hosanna a dalt de cel...* És un ambient de triomf, d'èxit, d'aclamació de les multituds. Però tot canvia quan entrem a l'Església. La primera lectura ja ens parla de passió: *He parat l'esquena als qui m'assotaven i les galtes als qui m'arrancaven la barba; no he amagat la cara davant d'ofenses i escopinades.* Però en aquest moment Jesús (li podem aplicar perfectament el text d'Isaïes) no es troba sol: *El Senyor Déu m'ajuda: per això no em dono per vençut.*

També a la segona lectura trobem la doble realitat: sofriment i glòria; mort i resurrecció. *Jesucrist, que era de condició divina... es feu obedient fins a acceptar la mort i una mort de creu.* Però Déu no podia permetre que quedés dominat per la mort: *Per això Déu l'ha exalçat i li ha concedit aquell nom que està per damunt de tot altre nom... i tots els llavis reconeixin que Jesús és Senyor a glòria de Déu Pare.*

l'evangeli és la narració de la passió, mort i sepultura de Jesús. Així acaba el relat de la passió: *Ells anaren al sepulcre i l'asseguraren segellant-ne l'entrada i posant-hi guàrdia.* Sembla que tot s'ha acabat, que el sepulcre segellat guardarà per sempre aquell cadàver, el cadàver d'un home clavat a la creu, condemnat injustament, befat, escarnit, insultat, flagel·lat. Però aquesta mort ja anuncia una victòria; millor dit ja és una victòria: *El centurió i els soldats que guardaven Jesús deien: És veritat: Aquest home era Fill de Déu.* No han vist la resurrecció però ja creuen en ell, estant encara a la creu. El dolor, el sofriment, la creu, la mort, no tenen mai l'última paraula. És un camí, un camí necessari, però el terme final, la meta serà la vida plena, la resurrecció, l'alegria perpètua.

Mn. Jaume Pedrós

▶ Lectura del llibre d'Isaïes (Is 50,4-7)

El Senyor Déu m'ha donat una llengua de mestre perquè, amb la paraula, sàpiga sostenir els cansats. Un matí i un altre em desvetlla l'orella perquè escolti com un deixeble. El Senyor Déu m'ha parlat a cau d'orella i jo no m'he resistit ni m'he fet enrere: he parat l'esquena als qui m'assotaven i les galtes als qui m'arrancaven la barba; no he amagat la cara davant d'ofenses i escopinades. El Senyor Déu m'ajuda: per això no em dono per vençut; per això paro com una roca la cara i sé que no quedaré avergonyit.

▶ Salm responsorial (21)

R. *Déu meu, Déu meu, ¿per què m'heu abandonat?*

▶ Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Filipis (Fl 2,6-11)

Jesucrist, que era de condició divina, no es volgué guardar gelosament la seva igualtat amb Déu, sinó que es va fer no-res, fins a prendre la condició d'esclau. Havent-se fet semblant als homes i començant de capturar-se com un home qualsevol, s'abaixà i es feu obedient fins a acceptar la mort, i una mort de creu. Per això Déu l'ha exalçat i li ha concedit aquell nom que està per damunt de tot altre nom, perquè tot hom, al cel, a la terra i sota la terra, doblegui el genoll al nom de Jesús, i tots els llavis reconeixin que Jesucrist és Senyor, a glòria de Déu Pare.

▶ Passió de nostre Senyor Jesucrist segons sant Mateu (Mt 27,33-54) (Fragment final)

- C. Arribaren a un indret anomenat Gòlgota, que vol dir lloc de la Calavera. Li oferiren una beguda de vi barrejat amb fel; ell el tastà, però no en volgué beure. Després de crucificar-lo, es repartiren els seus vestits i se'ls jugaren als daus. I s'assegueren allà per fer la guàrdia. Sobre el seu cap, havien posat escrita la causa de la seva condemna: «Aquest és Jesús, el rei dels jueus.» Dos bandolers foren crucificats juntament amb ell, l'un a la dreta i l'altre a l'esquerra.
- C. Els qui passaven l'insultaven, movien el cap amb aires de mofa i deien:
- S. «Tu que vols destruir el santuari i reconstruir-lo en tres dies, salva't tu mateix; si ets el Fill de Déu, baixa de la creu.»
- C. També se'n burlaven els grans sacerdots amb els mestres de la Llei i els notables. Deien:
- S. «Ell que salvava els altres, no és capaç de salvar-se ell mateix! Ell que és el rei d'Israel, que baixi ara de la creu i creurem en ell. Confiava en Déu: que l'alliberi, doncs, si tant se l'estima, ell que deia: Soc Fill de Déu.»
- C. Els bandolers que havien estat crucificats amb ell també li feien els mateixos retrets.
- C. Des del migdia fins a mitja tarda s'estengué una foscor sobre tota la terra. Cap a mitja tarda Jesús cridà amb tota la força:
- † «Eli, Eli, lema sabaqtani?»
- C. Que vol dir:
- † «Déu meu, Déu meu, per què m'heu abandonat?»
- C. Alguns dels qui eren allí deien:
- S. «Ara crida Elies.»
- C. Un d'ells anà corrents a prendre una esponja xopa de vinagre i la posà al capdamunt d'una canya perquè begués. Però els altres li deien:
- S. «Deixa'l estar. A veure si ve Elies a salvar-lo.»
- C. Jesús tornà a cridar amb tota la força i expirà.
- C. En aquell moment la cortina que tancava el santuari s'esquinçà en dos trossos de dalt a baix, la terra tremolà, les roques s'esberlaren, els sepulcres s'obriren i ressuscitaren molts cossos dels sants que hi reposaven; després de la resurrecció de Jesús sortiren dels sepulcres, anaren a la Ciutat Santa i s'aparegueren a molts. Quan el centurió i els soldats que guardaven Jesús veieren el terratrèmol i tot el que havia passat, s'esveraren molt i deien:
- S. «És veritat: Aquest home era Fill de Déu.»

▶ Lectura del libro de Isaías (Is 50,4-7)

El Señor Dios me ha dado una lengua de discípulo; para saber decir al abatido una palabra de aliento. Cada mañana me espabila el oído, para que escuche como los discípulos. El Señor Dios me abrió el oído; yo no resistí ni me eché atrás. Ofrecí la espalda a los que me golpeaban, las mejillas a los que mesaban mi barba; no escondí el rostro ante ultrajes y salvazos. El Señor Dios me ayuda, por eso no sentía los ultrajes; por eso endurecí el rostro como pedernal, sabiendo que no quedaría defraudado.

▶ Salmo responsorial (21)

R. *Dios mío, Dios mío, ¿por qué me has abandonado?*

▶ Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Filipenses (Flp 2,6-11)

Cristo Jesús, siendo de condición divina, no retuvo ávidamente el ser igual a Dios; al contrario, se despojó de sí mismo tomando la condición de esclavo, hecho semejante a los hombres. Y así, reconocido como hombre por su presencia, se humilló a sí mismo, hecho obediente hasta la muerte, y una muerte de cruz. Por eso Dios lo exaltó sobre todo y le concedió el Nombre-sobre-todo-nombre; de modo que al nombre de Jesús toda rodilla se doble en el cielo, en la tierra, en el abismo, y toda lengua proclame: Jesucristo es Señor, para gloria de Dios padre.

▶ Pasión de nuestro Señor Jesucristo según san Mateo (Mt 27,33-54) (Fragmento final)

- C. Cuando llegaron al lugar llamado Gòlgota (que quiere decir lugar de «la Calavera»), le dieron a beber vino mezclado con hiel; él lo probó, pero no quiso beberlo. Después de crucificarlo, se repartieron su ropa echándola a suertes y luego se sentaron a custodiarlo. Encima de la cabeza colocaron un letrero con la acusación: «Este es Jesús, el rey de los judíos». Crucificaron con él a dos bandidos, uno a la derecha y otro a la izquierda. Los que pasaban, lo injuriaban, y meneando la cabeza, decían:
- S. «Tú que destruyes el templo y lo reconstruyes en tres días, sálvate a ti mismo; si eres Hijo de Dios, baja de la cruz».
- C. Igualmente los sumos sacerdotes con los escribas y los ancianos se burlaban también diciendo:
- S. «A otros ha salvado y él no se puede salvar. ¡Es el Rey de Israel!, que baje ahora de la cruz y le crearemos. Confío en Dios, que lo libre si es que lo ama, pues dijo: “Soy Hijo de Dios”».
- C. De la misma manera los bandidos que estaban crucificados con él lo insultaban. Desde la hora sexta hasta la hora nona vinieron tinieblas sobre toda la tierra. A la hora nona, Jesús gritó con voz potente:
- † «Eli, Eli, lema sabaqtani?».
- C. (Es decir:
- † «Dios mío, Dios mío, ¿por qué me has abandonado?»).
- C. Al oírlo algunos de los que estaban allí dijeron:
- S. «Está llamando a Elías».
- C. Enseguida uno de ellos fue corriendo, cogió una esponja empapada en vinagre y, sujetándola en una caña, le dio de beber. Los demás decían:
- S. «Déjalo, a ver si viene Elías a salvarlo».
- C. Jesús, gritando de nuevo con voz potente, exhaló el espíritu.
- Entonces el velo del templo se rasgó en dos de arriba abajo; la tierra tembló, las rocas se resquebrajaron, las tumbas se abrieron y muchos cuerpos de santos que habían muerto resucitaron y, saliendo de las tumbas después que él resucitó, entraron en la ciudad santa y se aparecieron a muchos. El centurión y sus hombres, que custodiaban a Jesús, al ver el terremoto y lo que pasaba, dijeron aterrizados:
- S. «Verdaderamente este era Hijo de Dios».